

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
БАКЫРЧЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

**КАРАР**

2022ел, 8 июнь

№56

**Бакырчы авыл жирлегенең төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында**

Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләрне эшләү буенча Методик рекомендацияләрне раслау турында» 2021 елның 29 декабрендәге 1042/пр номерлы боерыгына таянып, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Бакырчы авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. «Бакырчы авыл жирлегенең төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2017 елның 9 мартандагы 48 номерлы Бакырчы авыл жирлеге Советы карары белән расланган Бакырчы авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләренә тубәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.2 пунктының 15 пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«15)якындагы территорииләр эчтәлегендә биналар, төзелешләр, корылмалар, корылмалар, жир кишәрлекләре (мондый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) катнашу, шул исәптән финанс, милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужалары;

1.2 пунктына тубәндәге эчтәлекле 16 пунктча ёстәргә:

«16)Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртип нигезендә янәшәдәге территорииләрнең чикләрен билгеләү;

7 пунктны тубәндәге редакциядә бирергә:

«7.Муниципаль берәмлекнең ижтимагый территорииләрен төзекләндерү объектларына торак пунктның һәм алардан, шул исәптән яшелләндерелгән территорииләрнең ижтимагый территорииләренең барлык төрләре, жәлеп итү үзәкләре, примагистраль территорииләр, гомуми файдаланудагы су объектларының яролоссалары, шулай ук кешеләрнең чикләнмәгән даирәсеннән тоткарлыксыз файдаланган башка объектлар керә.

Торак төзелеше территорииләрендә төзекләндерү объектларына тубәндәгеләр керә: ижтимагый территорииләр, күпфатирлы йортларның жир кишәрлекләре, ишегалды территорииләре, балалар бакчалары, мәктәпләр территорииләре, балалар өчен уен һәм балалар спорт мәйданчыклары, инклузив балалар мәйданчыклары, спорт мәйданчыклары, автостоянкалар мәйданчыклары, транспорт, инженерлык коммуникацияләренең техник зоналары, контейнер мәйданчыклары һәм коммуналь калдыкларның аерым төркемнәрен кушу өчен мәйданчыклар, терлекләрне аулау һәм дрессировкалау өчен мәйданчыклар, төрле берләшмәләрдә кварталлар, микрорайоннар, районнар тәзи торган башка территорииләр һәм торак пунктның планлаштырылган структурасының башка элементлары.»;

тубәндәге эчтәлекле 18.1-18.15 пунктлар ёстәргә:

«18.1.Ижтимагый территорияләрне төзекләндеру буенча проект чараларын эшләгәндә территорияләрнең визуаль кабул итү өчен ачыклыгын һәм үткәрүчәнлеген (чукрак шәһәрләр һәм артык киртәләр булмау), халыкның аз мобиЛЬле тәркемнәрен дә кертеп, тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасына һәм төzelеш масштабына ярдәм итү алымнары, әйләнә-тирә торак пункт белән төзекләндеру элементларының стиль бердәмлегенә ирешү, шулай ук конструкцияләрнең стиль бердәмлегенә ирешү, шул исәптән тышкы биналарда, корылмаларда, корылмаларда урнашкан мәгълүмат урнаштыру чараларына, рекламаларга һәм элмә такталарга ирешүне тәэммин итәргә.

18.2.Торак пунктның ижтимагый территорияләрендә һәйкәлләр, декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, декоратив су жайламалары урнаштырыла.

18.3.Биеклеге транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте шартларына бәйле рәвештә билгеләнә торган өслек супарының читкә китүен тәэммин итү максатларында өслек өслегенең авышлыгын тәэммин итәргә кирәк.

18.4.Басмалар, баскычлар, пандуслар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник жиһазлары, башка киртәләр, шулай ук тукталыш пунктлары зоналарында һәм урам аша чыгу урыннарында тротуар кырыен тактиль өслек ярдәмендә бүләп бирергә тәкъдим ителә.

18.5.Терсәктә урнашкан агачлар өчен, яклауның башка төрләре булмаганда, шул исәптән, ирекле рәшәткәләр, бордюрлар, эскәмияләр булмаганда, жәяүлеләр коммуникацияләренең бер дәрәҗәдә яисә аннан да югарырак өслекле саклагыч ирекле өслек ясау тәкъдим ителә.

18.6.Жәяүлеләр коммуникацияләрен газ (грунт, йомшак өслек) белән тоташтырганда, төрле төрдәге борт ташларын урнаштыруны құздә тоту тәкъдим ителә. Борт ташларын жәяүлеләр коммуникацияләре белән бер дәрәҗәдә урнаштырырга тәкъдим ителә.

18.7.Территорияләрне төзекләндергәндә койма урнаштыру төп максаты гражданнарның куркынычсызылыгын тәэммин итүне карага тәкъдим ителә торган өстәмә төзекләндеру элементы буларак тәкъдим ителә.

18.8.Югары сыйфатлы материаллардан эшләнгән коймаларны кулланырга тәкъдим ителә.

18.9.Киртәләрнең архитектура-сәнгать чишелешен, торак пункт территориясенең архитектур әйләнешен исәпкә алып, төзекләндеру объекты чикләрендә бердәм дизайнер стилендә сайларга тәкъдим ителә.

18.10.Жәмәгать территорияләрендә, торак төzelеше территорияләрендә һәм рекреация билгеләнешендәге территорияләрдә саңғырау һәм тимер-бетон киртәләр куюны булдырмаска тәкъдим ителә.

18.11.Автотранспортның тротуарларга, жәяүлеләр юлларына, грунтка, йомшак өслекләргә, газоннарга һәм яшелләндерелгән территорияләргә керү мөмкинлеге булган участокларда автотранспортның йөрүенә, шул исәптән машина киртәләренә комачаулаучы жайламалар урнаштырырга тәкъдим ителә.

18.12.Мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзу әлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төzelеше регламентлары нигезендә башкарылырга тәкъдим ителә.

18.13.МАФны сайлаганда Россия Федерациясе территориясенең житештерелгән сертификацияләнгән эшләнмәләрне, нык, куркынычсыз, югары декоратив һәм эксплуатация сыйфатлары булган, озак вакытлы, ел дәвамында файдалану өчен билгеләнгән һәм тышкы мохит һәм климат йогынтысына чыдам материаллардан ясалган, муниципаль берәмлеккә хас булган сертификацияләнгән эшләнмәләрдән файдаланырга тәкъдим ителә.

18.14.Еш кына муниципаль берәмлектә яшәүчеләр һәм туристлар жәлеп итү үзәкләрен, шул исәптән торак пункт үзәгендә урнашкан жәмәгать территорияләрен, территорияләрне һәм мәдәни мирас объектларын тарихи төzelеп бетерү зоналарын

төзекләндергәндә, МАФ индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектлаштырырга тәкъдим ителә.

18.15.жир, төзелеш, юл, авария эшләре һәм башка төр эшләр, шул исәптән төзекләндерү эшләре барышында, халыкның иминлеген тәэммин итү һәм башкарыла торган эшләр турында мәгълүмат стендлары һәм мәгълүмат конструкцияләренең башка төрләрен урнаштыруны күздә тоту тәкъдим ителә.»;

түбәндәге эчтәлектәге 27.1 пунктны өстәргә:

«27.1.Урам исемнәре һәм йортларның номерлары күрсәтелгән күрсәткечләр, шулай ук навигация өчен кулланыла торган башка күрсәткечләр биналарның архитектура элементларын капламыйча уңайлы урыннарда урнаштырырга.»;

«Индивидуаль торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндерү» бүлеген «Торак төзелеше территориясен төзекләндерү» бүлегенә үзгәртергә

түбәндәге эчтәлектәге 41.12 пунктны өстәргә:

«41.12. газоннарда, клумбаларда, яшел утыртмалары булган башка участокларда автомототранспорт чараларын туктатуга, стоянкага һәм саклауга юл куймаска.»;

түбәндәге эчтәлектәге 41.13 пунктны өстәргә:

«41.13.Торак төзелеше территориясендә төзекләндерү объектларын проектлау һәм урнаштыру, алар комплекста гражданнарның яшәвенә бәйле барлық төп функцияләрне үтәүне тәэммин итсеннәр һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамасын өчен, мәсәлән, рекреациян, сәламәтләндерү, транспорт, хужалық һәм башка функцияләрне үтәүне тәэммин итсеннәр өчен.

Торак төзелеше территориясендә төрле төзекләндерү объектларын бер үк вакытта урнаштыру мөмкин булмаганда, төзекләндерү объектларын кварталда, микрорайонда яшәүчеләрнең ихтыяҗларын һәм ихтыяҗларын исәпкә алган функциональ зоналарга бүләргә, шул исәптән максус инженер-техник корылмаларны (жир асты һәм жир өсте автостоянкаларын һәм парковкаларын) халыкның автомототранспорт чараларын урнаштыру һәм саклау өчен урнаштыру күздә тотыла.

түбәндәгә эчтәлекле «Өске ағып төшүче суларны кабул итүне оештыру» бүлеге өстәргә:

«Өске ағымлы суларны кабул итүне оештыру

52.1.Жир өсте суларын кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасын сайлау турындагы каарны торак пункт күләмен һәм гамәлдәге инфраструктуралы исәпкә алып кабул итәргә.

Торак төзелеше территорияссенән, ижтимагый-эшлекле һәм коммуналь-житештерү төзелеше участокларыннан һәм аларны төзекләндергәндә ачык парковкалардан өслек ағып төшүче суларны түбәндәгеләр башкарырга тәкъдим ителә:

а) квартал эчендәге су ағызын чөлтәрләре;

б) квартал эчендәге машина юлларын урамнан керү юлларында квартал эчендә урнаштырылган яңыр суларына кадәр;

в) квартал эчендәге машина юлларын жирле әһәмияттәге урамнар лоткасына керткәндә (ишегалды территориясе мәйданы 1 гектардан кимрәк булганда).

52.2.Яңырга кабул итү коеларын проект рельефының түбәнәюе урыннарында: керү һәм кварталлардан чыгу урыннарында, су ағымы яғыннан жәяүлеләр өчен чыгу зонасына кадәр, урамнарның һәм юлларның буй-буй текәлелегенә карап, урам һәм юл йөрү өлешләре лоткаларында билгеләргә.

Эрозия (авышлык һәм грунт характеристикалары буенча) корылган торак төзелеш территорияләре участокларында су үткәргечнең гомуми системасына өстәмә рәвештә өске агымлы суларны биналардан локаль аерып алуны күздә тоту.

калкулыклы рельеф участокларында урнашкан территорииләрне төзекләндәргәндә, текә сөзәклекләр таулы һәм су үткәргеч каналлар системасын жиһазландырырга кинәш ителә, ә карст-суффозия процесслары кишәрлекләрендә суның грунтка инфильтрациясен киметү буенча чаралар үткәрергә кирәк.

Борынгы чөлтәрне урнаштыру, яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнә торган су чыгару системаларын, көнкүреш сулары һәм өске агымлы сулар өчен дайми билгеләнештәге тышкы чөлтәрләрне һәм корылмаларны проектлау кагыйдәләрен исәпкә алып, су йөртү катламнарының һәм шәһәр төзелеше параметларының фильтрацион характеристикалары буенча мәғълүматлар нигезендә исәпләп билгеләргә.

52.3. Өске агымлы суларны кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасы элементларына түбәндәгеләрне кертергә:

сзызыкча су үткәргеч;  
яңгыр жыю рәшәткәләре;  
инфильтр элементлар;  
дренаж коелар;  
дренаж траншеялар, үтеп керә торган өслек полосалары;  
биодренаж канапулар;  
яңгыр бакчалары;  
су-сазлык жырләре.

52.4. Жир есте суларын кабул итү өчен билгеләнгән су чыгару (канализация) системасын проектлаганда, урамнары, биналарны, корылмаларны су басуны булдырмауга, су үткәргечләре, канализация, су сиптерү жайлланмалары, системалар, чөлтәрләр һәм корылмаларның төзексезлеге аркасында су агызып чыгуга, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә агып төшүгә, су агызып жибәрүгә яисә агызып жибәрүгә юнәлдерелгән чараларны күздә тотарга.»;

түбәндәгә эчтәлектәге 71.2 пунктны өстәргә:

«71.2. Биналарның, биналарның, корылмаларның архитектур яктыртуын кичке сәгатьләрдә сәнгатъе визуаль мохит формалаштыру, архитектура, тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, инженерлык һәм монументаль сәнгат һәйкәлләрен, МАФ, өстенлекле һәм истәлекле объектлар, ландшафт композицияләрен каранғыдан һәм образлы интерпретацияләүдән ачыклау өчен кулланырыга тәкъдим ителә. Архитектур яктыртуны стационар яки вакытлыча яктырту жайлланмалары ярдәмендә, башлыча, аларның фасад өслекләрен тышкы яктырту өчен оештырырга тәкъдим ителә.

71.3. Утилитар тышкы һәм архитектур яктыртуның стационар жайлланмаларында энергиянең нәтижәле яктылык чыганаклары, нәтижәле яктырту приборлары һәм системалары, эшләнмәнең дизайны һәм эксплуатация характеристикалары һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә җавап бирә торган материаллар куллану тәкъдим ителә.

71.4. Архитектур яктырту жайлланмаларында ак яки төсле ут чыганакларын, яктылык һәм төсләр адаптациясенең формалаштырыла торган шартларын исәпкә алып, торак пунктның конкрет кинләгендә яки яктылык ансамблендә эшләүче барлык төркемнәренең яктырту жайлланмалары белән барлыкка килә торган суммар күрү эффекти кулланырыга кинәш ителә.

71.5. Яктырту жиһазларыннан файдалану тәртибен проектлаганда тәүлекнен каранғы вакытында муниципаль берәмлек территорияләренең электр энергиясен рациональ файдалану һәм визуаль тәрлелеген тәэммин итү максатларында кичке эш вакытында, төнлә, бәйрәмнәрдә, шулай ук сезонлы режимда эшләүнең төрле режимнарын күздә тоту тәкъдим ителә.»;

«Автотранспорт чараларын озак һәм кысса сроклы саклау стоянкаларын тоту» бүлеген «парковкаларны урнаштыру» бүлегенә үзгәртергә;

түбәндәге эчтәлекле «Рекреацион билгеләнештәге ижтимагый территорияләрне тәзекләндерү» бүлеге өстәргә:

«Рекреацион билгеләнештәге ижтимагый территорияләрне тәзекләндерү

«99.1. Рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә тәзекләндерү объектларына аеруча саклана торган табигать территорияләренең, ял иту зоналары, парклар, урман-парк зоналары, шәһәр урманнары, бакчалар, бульварлар, скверлар һәм торак пунктның планлаштырылган структурасының башка шундый элементлары керә (алга таба - рекреация объектлары).

99.2. Рекреация объектларын проектлау һәм тәзекләндерү түбәндәгеләрне күздә tota:

а) урман-парк зоналары өчен: табигать мохитен саклау, тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, урман паркының тәрле зоналарында файдалану һәм рәхсәт ителгән чаралар режимын билгеләп, ландшафтларның һәм утыртмаларның кыйммәтләренә карап территорияне функциональ зоналарда зоналарга билгеләү;

б) парклар һәм бакчалар өчен: агачларның һәм агачларның декоративлыгын аз кыйммәтле булган үсемлекләрне утырткан, авыруларны, иске, коратив булмаган, агачларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәкле формаларына алмаштыру, агачларның һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур формаларына алмаштыру, яшелләндерүнең тәрле тәрләрен һәм алымнарын куллану, ландшафтны тәзекләндерү, жәяүлеләр өчен коммуникацияләр булдыру, ял мәйданчыкларын, балалар өчен уен, балалар спорт һәм балалар өчен инклюзив мәйданчыкларын, барлық категорияләрдәге халық өчен спорт мәйданчыкларын оештыру, парк корылмаларын урнаштыру;

в) бульварлар һәм скверлар өчен: агачларның һәм үсемлекләрнең декоратив яктан аз кыйммәтле тәрләрен югалткан авыруларны, иске, корабльгә яраксыз үсемлекләрне алып ташлау, аларны агачларның һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәкле формаларына алмаштыру, юл читендәге һәм якындағы агачлар арасындағы ераклықны булдыру һәм арттыру, утыртуның махсус технологияләрен кулланып, аеруча зур үлчәмле утырту материалын куркының зонадан читтә утырту, жәяүлеләр коммуникацияләрен булдыру;

г) шәһәр урманнары өчен: Россия Федерациясенең урман законнары һәм Россия Федерациясе Табигать ресурслары һәм экология министрлыгының хокукий актлары нигезләмәләре нигезендә тәзекләндерү, файдалану һәм тәрбияләү чараларын гамәлгә ашыру.

99.3. Рекреация объектларын тәзекләндергәндә өслекне, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктыру жиһазларын колористик хәл итүне, яшелләндерүнең пейзажлы характерын формалаштыруны, шулай ук су жайламналарын урнаштыруны, бәдрәф кабиналарын, эчә торган фонтаннарын, эскәмияләрне, урналарны, чүп-чар өчен кече контейнерларны урнаштыруны күздә тотарга.

99.4. Рекреация объектлары территориясендә урнаштырыла торган вак сугару сәүдәсе һәм туклану объектлары капиталъ булмаган һәм объектка килучеләр керә алырлык бәдрәф белән проектларга, шулай ук эчемлекләр, мороженый һәм башка әзер азық-төлек продуктлары белән сату иту өчен күчмә тележеклар урнаштыру тәкъдим ителә.

99.5. Рекреация объектына килучеләрнең су объектлары янында булуының иминлеген тәэммин иту максатларында, ландшафт шартларында һәм яр буе линиясенең характерына бәйле рәвештә, су объектларының күренеп тора торган коймасын урнаштыру тәкъдим ителә.

99.6.Рекреация объектлары территориясендә яшелләндерүне проектлаганда:

-гамәлдәге агач-куаклық, төсле-декоратив үсемлекләр һәм газ үләннәре, аларның тереклек сәләте һәм тотрыклылығын бәяләргә;

-чүп үләннәрен, корткычларны һәм агач-куак авыруларын, чәчәкле-декоратив үсемлекләрне һәм газ үләннәрен ачыкларга һәм исәпкә алырга, аларны рекреация объектыннан алып ташлау чарапарын эшләргә;

- үсемлекләрне тукландыру шартларына туфрак диагностикасы ясарга;

- үләннәр капламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклауны ял иту зонасының гомуми мәйданының 80%ыннан да ким булмаган тәэммин итәргә;

- сулыкның ярларын яшелләндерүне һәм формалаштыруны тәэммин итәргә.

99.7.Паркларны проектлаганда, ландшафт-климат шартларын исәпкә алып, киселгән рельефта, сулыклар, елгалар, паркларны урман утыртмалары белән мәшгуль территорияләрдә оештырырга.

Паркларны яшелләндергәндә әлеге климат зонасына хас булган үсентеләр һәм үсемлекләр төрләре типларын файдалану тәкъдим ителә.»;

түбәндәге эчтәлекле «жәяүлеләр коммуникацияләрен, шул исәптән тротуарларны, аллеяларны, сукмакларны, сукмакларны оештыру» бүлеге өстәргә:

«Жәяүлеләр өчен коммуникацияләр, шул исәптән тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар оештыру

169.1. Торак төзелеше территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен төп һәм икенчел жәяүлеләр өчен коммуникацияләр булдыруны исәпкә алып проектларга.

Иҗтимагый , житештерү һәм башка биналар һәм корылмаларның җәмәгать транспорты тукталышлары, социаль әһәмиятле объектлар, мәдәният һәм спорт учреждениеләре, рекреацион билгеләнештәге территорияләр белән элемтәсен тәэммин итүче жәяүлеләр коммуникацияләре, шулай ук иҗтимагый территорияләр һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр составындагы төп объектлар һәм функциональ зоналар арасында элемтә төп юнәлешләргә керә.

Икенчел өлешләргә биналар, төрле объектлар һәм төзекләндерүнен элементлары арасындагы элемтәне тәэммин итүче жәяүлеләр коммуникацияләре, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрдә жәяүлеләр коммуникацияләре керә.

169.2.Жәяүлеләр агымнарының тәүлекнең төрле вакытында интенсивлылығын исәпкә алырга кирәк.

169.3.Жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алып, жәяүлеләр йәри торган маршрутларда жәяүлеләр өчен куркыныч маршрутлар куллану урыннарында ясалма киртәләр булдыру, шулай ук транспорт инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтү, сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына уңайлырак якын килү максатларында жәяүлеләр өчен чыгу юлларын күчерү.

169.4.Жәяүлеләр өчен юлларны ябу юлда йөргәндә уңайлы һәм тузуга чыдам булуны күздә tota.

169.5 Жәяүлеләр коммуникацияләрен планлаштырганда жәяүлеләрне кыска вакытлы ял иту өчен урыннар булдырырга, шул исәптән МГН (мәсәлән, эскәмияләр).

169.6.Жәяүлеләр өчен уңайлы мохит тудыру максатында жәяүлеләр коммуникацияләрен яшел утыртмаларның төрле төрләрен куллану юлы белән яшелләндерү.

169.7.Төп жәяүлеләр коммуникацияләрен төзегәндә өслекнең каты төрләрен кулланырга.

169.8.Икенчел жәяүлеләр коммуникацияләрен булдырганда төрле өслекләрдән файдаланырга:

а) торак пункт скверлары, бульварлары, бакчалары юлларын өслекләрне тыгыз бәйләгән каты өслек төрләре һәм элементлар белән урнаштырырга тәкъдим ителә;

б) эре яшелләндерелгән территорияләр һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр юллары төрле төрдәге йомшак яисә катнаш өслек белән, җәяүлеләр сукмаклары - табигый грунт өслекле булырга тиеш.

169.9.Кечкенә торак пунктларда җәяүлеләр зонасын шундый торак пунктның үзәгендә һәм (яисә) халыкның төп җәлеп иту үзәгендә урнаштырырга һәм (яисә) төзекләндерергә.»;

«Мондый йортларның чикләре төзелмәгән яисә төзелгән күпфатирлы йортлардагы урыннарның милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларының тубәндәге эчтәлекле «катнашу тәртибе, шул исәптән финанс, милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужалары» бүлеге өстәргә:

«Шундый йортлар чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән күпфатирлы йортлардагы биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) катнашу тәртибе) янәшәдәге территорияләр каравында.

179.1. Якын-тирә территорияләрне тоту буенча эшләр тәрләре исемлегенә тубәндәгеләр керә:

а) җәйге һәм кышкы чорда якын территорияне каплау, шул исәптән:

якын территорияне чистарту һәм себерү;

якын территорияне юу;

якындағы территорияне бозлавыкка каршы чарапар белән посыпка ясау һәм эшкәрту;

яңа гына яуган карны өемнәргә яисә өемнәргә салу;

агымдагы ремонт;

б) газонларны карап тоту, шул исәптән:

тимер тырмалар белән өслекне тырнау;

үләннәрне чаптыру;

чабылган үләнне һәм яфракларны жыю

чүп-чардан чистарту;

су сиптерү;

в) агач һәм қуакларны карап тоту, шул исәптән:

коры ботаклар һәм вак коры ботаклар кисү;

киселгән ботакларны жыю;

иркен бәкеләр утalu һәм йомшарту.

агач төбенә су сибү;

г) төзекләндерүнен башка элементларын тоту, шул исәптән эш тәрләре буенча: чистарту;

агымдагы ремонт.

179.2.Гражданнар һәм оешмалар төзекләндерү проектын гамәлгә ашыруның барлык этапларында муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү чарапарын гамәлгә ашыруда катнашуга җәлеп ителә.

179.3.Барлык гражданнарга һәм оешмаларга территорияне төзекләндерү яки үстерүнен конкрет проектын гамәлгә ашыруда кызыксынучы затлар арасында бәхәсләр килеп чыгуны булдырмау максатында территорияне төзекләндерү буенча фикер алышу, планлаштыру һәм чарапарны гамәлгә ашыру процессында катнашу очен тигез мөмкинлекләр бирелә. Шул ук вакытта гражданнар һәм оешмалар төзекләндерелә торган территорияләрнең потенциаль кулланучыларына мөмкин кадәр күбрәк күләмдә җәлеп иту буенча барлык планлаштырылган чарапар турында мәгълүмат бирәләр.

179.4.Тerritorияне үстерү проекты турында фикер алышуга гражданнарны җәлеп иту уздырыла торган чарапарда торак пунктта яшәүчеләрнең шәхси катнашуын да, "Интернет" чөлтәре ярдәмендә электрон формада катнашуны күздә tota торган тәрле җәлеп иту форматларын кулланып тәэммин ителә.

- 2.Әлеге каарны Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматының рәсми порталында һәм жирлекнәң маxsus мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
- 4.Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны жирлек башлыгына йөкләргә.

**Бакырчы авыл  
жирлеге башлыгы**

**Ф.Х.Вәлиев**